

Advares mot kostnads- sjøkk

Mange kommende pensjonister har dyre planer og vil få drømmene knust, advarer økonomer. Anne Grethe Nilsen (67) har sikret seg ved å være gjeldfri og ha penger på bok.

PRIVATØKONOMI

Bjørn-Egil Mikalsen
Oslo

Her koser jeg meg! I kolonihytten i Solvang Kolonihage på Sogn i Oslo nyter Anne Grethe

Nilsen (67) årets første feriedag.

Selv om Nilsen har tatt ut full pensjon fra 1. juli, har hun valgt å fortsette å jobbe i halv stilling for å få en myk overgang til ny tilværelse. Planen er å bli

fulltidspensjonist når hyttesesongen starter neste vår. Men langt fra alle har planlagt pensjonisttilværelsen like godt som Nilsen.

«Bør være et varsko»

- Mange vil oppleve at pensjonistdrømmene knuses, sier Torunn Jakobsen Langlo, fagleder i Danica Pensjon.

- Kommende pensjonister som er yrkesaktive nå, har betydelig mer kostnadskrevende drømmer og planer for pensjonisttilværelsen enn dagens pensjonister, sier hun.

Mens dagens pensjonister prioriterer rimelige aktiviteter

som samvær med familie og lengre opphold på hytta, vil fremtidens pensjonister i større grad reise, gi rause gaver til familien samt arrangere middager og sammenkomster, viser en fersk undersøkelse som Sentio Research har gjennomført for Danica Pensjon.

Undersøkelsen har sett på hvordan dagens pensjonister opplever sin økonomi og sitt forbruk sammenlignet med hvordan kommende pensjonister ønsker å bruke pengene sine.

Drøyt halvparten av dagens pensjonister opplever å ha god økonomi. Tre av fire sier at de har

et nøkternt pengeforbruk. Med bedre økonomi sier to av tre at de kunne realisert flere drømmer for pensjonisttilværelsen, viser pensjonsundersøkelsen.

- Dette bør være et varsko til dem som ennå har muligheten til å ta grep for pensjonsøkonomien sin selv. Dagens pensjonister får mer utbetalt fra folketrygden enn det fremtidige pensjonister vil få utbetalt, og obligatorisk tjenestepensjon på to prosent av lønn gir en falsk trygghet for mange, sier Langlo.

Ettersom Anne Grethe Nilsen ikke hadde tjenestepensjon fra sin forrige arbeidsplass, men kun

har opptjent tjenestepensjon de siste 14 årene, var hun usikker på hvor mye pensjon hun ville få.

- Derfor har jeg spart mye hver måned de siste årene, og har sørget for å være helt gjeldfri, sier hun.

Kan låne på leiligheten

I likhet med mange kommende og nye pensjonister, planlegger Nilsen en aktiv pensjonisttilværelse.

- I august går turen til Shetland og Orknøyene, i september blir det Catalonia. Neste år blir det muligens en tur til USAs vestkyst. Men førstepr-

- Pensjonspengene kommer ikke lenger rekende på en fjøl, du må gjøre en spareinnsats selv også, sier Anne Grethe Nilsen (67). Foto: Mikaela Berg

oritert er å ha råd til å beholde kolonihytten, sier Nilsen.

Hun har dessuten gjort unna større investeringer som ny bil, nye møbler og oppgradering av hytta mens hun hadde god inntekt.

- Skulle jeg bruke opp alle sparepengene og fortsatt være frisk i hodet og bena, har jeg også lagt opp til at jeg kan låne meg opp på leiligheten, sier Nilsen.

Hun anslår at den nedbetalte selveierleiligheten i Oslo er verd rundt 2,5 millioner kroner.

- Jeg har aldri vært en «big spender», men det er deilig at jeg nå slipper å snu og vende på hver

krone, sier Nilsen, som primært har spart i bank.

- Hadde jeg vært yngre hadde jeg nok spart mer i fond, men på kort sikt blir risikoen for stor, sier Nilsen.

«Får et kostnadssjokk»

Også kredittsjef Endre Jo Reite i Sparebank 1 SMN tror mange kommer til å bli overrasket når de går av med pensjon.

- Vi opplever en ny trend: Flere eldre som går av med pensjon, får et kostnadssjokk og møter et gap mellom forventninger til forbruk, forpliktelse og faktiske inntekter som ikke

henger sammen. Dette gapet vil øke fremover, sier Reite.

I motsetning til Nilsen går mange i fellen og tar ut pensjon tidlig, påpeker Reite. Han advarer om at det fører til økt forbruk og vanskeligere omstilling til pensjonstilværelsen.

Selv om Nilsen har tatt ut full pensjon fra og med i sommer, er det fortsatt ikke full forbruksfest.

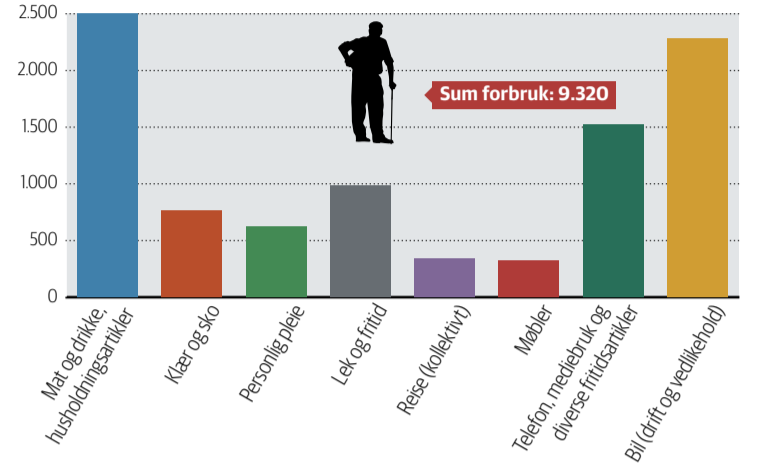
- Jeg sparer fortsatt det jeg kan, men når jeg blir pensjonist på heltid, kommer jeg nok ikke til å spare akkurat som før, sier Nilsen.

bjørn.mikalsen@dn.no

Slik er økonomien til ...

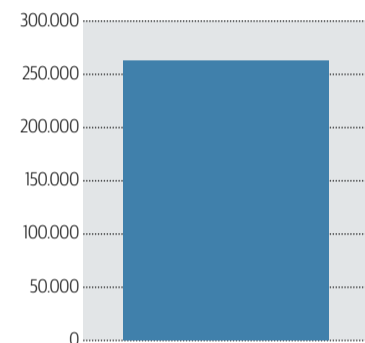
● Pensjonisten

Hvor går pengene? Månedlig forbruk.

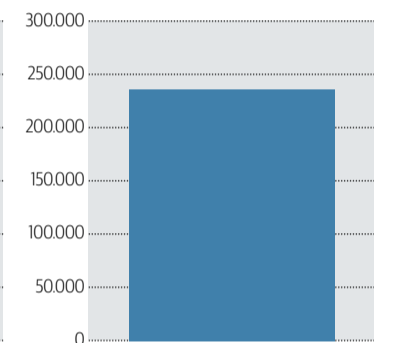
Hvor stor inntekt?

Gjennomsnittlig årlig inntekt etter skatt.

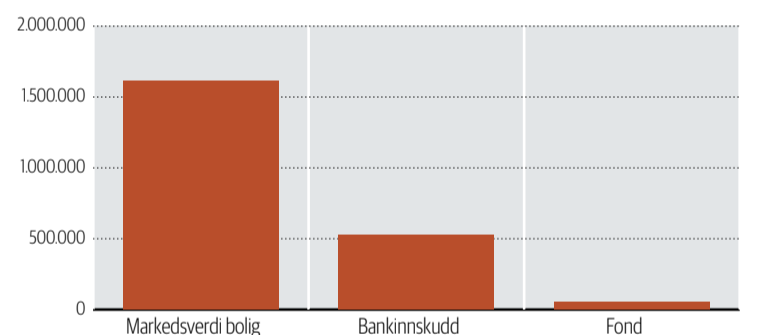

Hvor stor gjeld?

Gjennomsnittlig gjeld.

Hvor stor formue?

2015 DN grafikk/Kilde: SSB, Sifo

Slik sparer vi nå:

● Med lave renter og større usikkerhet enn vanlig i verdensøkonomien generelt og i Norge spesielt, er det ikke lett å vite hvordan det er smartest å spare.

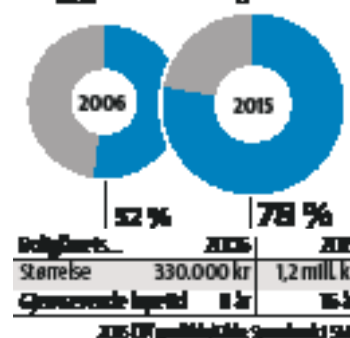

Tidligere saker i serien:

- 1. juli: de unge single
- 8. juli: familier med små barn
- 15. juli: par med voksne barn
- 22. juli: par uten barn

Mer boliggjeld

Andelen av pensjonistpar med boliggjeld i 2006 og 2015.

Låner mye med lang løpetid

Oslo: I 2005 hadde 52 prosent av pensjonistene fremdeles boliggjeld. Nå har tallet steget til 78 prosent, viser en fersk analyse av boliglån i Sparebank 1 SMN.

- Dagens pensjonister låner mye med lang løpetid, og det er blitt vanlig å høre at man skal leve på boligen, at det ikke er noe mål å dø gjeldfri, sier kredittsjef Endre Jo Reite i Sparebank 1 SMN.

Har man spart opp alt tidlig uttak av pensjon og alle utsatte boligavdrag, er det ikke noe problem, men for de fleste har nok mye av disse pengene gått til å øke forbruk de siste årene i arbeidslivet, mener Reite.

- Mange blir nok overrasket over at låneoptak plutselig blir noe mer enn en formalitet når inntektsnivået i mange tilfeller er mer enn halvert, sier Reite.